

Sygn. akt: I C 2421/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Henke-Nicewicz
Protokolant:	sekr. sąd. Agnieszka Krysiak

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2015 r. w Inowrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa D. C., D. S., S. Z. jako następców prawnych C. Z.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w Ł.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 12.094,00zł (dwanaście tysięcy dziewięćdziesiąt cztery złote 00/100) z ustawowymi odsetkami od 27 marca 2013r. do dnia zapłaty,
- w pozostałym zakresie oddała powództwo,
- zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 197,00zł (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu,
- w pozostałym zakresie kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

SSR Agnieszka Henke-Nicewicz

UZASADNIENIE

Powódka C. Z. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w Ł. kwoty 36.283 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek śmierci męża oraz skapitalizowanych odsetek oraz zasądzenia od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, iż w dniu 10 czerwca 2011 roku w R. doszło do wypadku drogowego – potrącenia przez kierującą samochodem S. (...) rowerzysty J. Z., w wyniku którego na skutek poniesionych licznych obrażeń J. Z. zmarł. Pojazd sprawcy zdarzenia był ubezpieczony w zakresie OC u pozwanego. Wskutek zgłoszenia roszczenia odszkodowawczego strona pozwana wypłaciła C. Z. łącznie kwotę 77.272,96 zł, w tym 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej a nadto 30.000 zł tytułem odszkodowania i 7.272,96 zł zwrotu kosztów pogrzebu. Zdaniem powódki wypłaty były zaniżone i nieadekwatne w stosunku do krzywdy i cierpienia, jakich doznała w wyniku śmierci J. Z., z którym przeżyła 48 lat i była z nim najbardziej związana. Powódka wskazała, że ich związek był udany, ciepły, oparty na miłości i wzajemnym szacunku. Wraz ze śmiercią męża straciła w towarzysza życia, który zwiększałby jej poczucie bezpieczeństwa i był filarem rodziny. Żądanie skapitalizowanych odsetek uzasadniła

zgłoszeniem roszczenia pismem z 8 lipca 2011 roku i upływem 30-dniowego terminu procedury likwidacyjnej w dniu 14 sierpnia 2011 roku. (k. 2-10)

W odpowiedzi na pozew w sprawie pozwany (...) S.A. z siedzibą w Ł. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu wskazując, że w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany uznał swoją odpowiedzialność gwarancyjną co do zasady i wypłacił powódce 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 30.000 zł tytułem odszkodowania oraz zwrot kosztów pogrzebu, uwzględniając wszystkie okoliczności związane ze stratą męża, które zostały powielone w postępowaniu sądowym i wskazując, że postępowanie likwidacyjne zostało przeprowadzone prawidłowo. Podniósł, że uzasadnienie pozwu jest typowe i powielane we wszystkich w sprawach o zadośćuczynienie, twierdzenia podnoszone w tym zakresie nie mogą być zasadnie zweryfikowane na podstawie obiektywnych dowodów. Upływ czteroletniego okresu od zdarzenia winien złagodzić negatywne następstwa śmierci męża. Zakwestionował roszczenia o skapitalizowane odsetki oraz wysokość dochodzonych kosztów zastępstwa procesowego wskazując, że charakter sprawy jest typowy i powtarzalny nie wymagając zwiększonego nakładu pracy pełnomocnika procesowego. (k. 157-160)

Postanowieniem z 29 stycznia 2015 roku Sąd zawiesił postępowanie w stosunku do C. Z. od dnia 28 lipca 2014 roku z powodu śmierci powódki. (k. 284)

Postanowieniem z 24 lipca 2015 roku Sąd podjął postępowanie z udziałem następców prawnych C. Z.: D. C., D. S., S. Z.. (k. 347)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 10 czerwca 2011 roku w R., gmina P. doszło do wypadku drogowego, w którym sprawczyni zdarzenia nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym i zjechała na pobocze, uderzając idącego poboczem i prowadzącego rower J. Z., który wskutek licznych obrażeń ciała zmarł po przewiezieniu do szpitala w I.. Sprawczyni zdarzenia została uznana winną popełnienia czynu i skazana wyrokiem karnym Sądu Rejonowego w Inowrocławiu w sprawie o sygn. II K 912/11. W chwili wypadku samochód sprawcy był ubezpieczony w zakresie OC u pozwanego.

okoliczności bezsporne

Działając w imieniu powodów Kancelaria (...) i Radców Prawnych A. Ł. i Wspólnicy w dniu 8 lipca 2011 roku zgłosiła szkodę stronie pozwanej. Pozwany wydał decyzję, w której poinformował o przyznaniu na rzecz C. Z. łącznie kwoty 77.272,96 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej a nadto odszkodowania i zwrotu kosztów pogrzebu.

okoliczności bezsporne

J. Z. w chwili śmierci miał 75 lat. Był mężem powódki przez 48 lat. Nie chorował i był wyjątkowo sprawny fizycznie i umysłowo. Mieszkał w W. razem z żoną i córką D. C. oraz jej rodziną, wspólnie prowadzili gospodarstwo domowe. Decydował o większości spraw samodzielnie przy konsultacji z żoną. Pomagał i zajmował się chorującą na serce żoną. Żył w zgodnym małżeństwie szanującym się nawzajem.

J. Z. był filarem i głową całej rodziny. Miał bardzo dobre zdrowie i nigdy nie był u lekarza. Wykonywał liczne prace w gospodarstwie domowym. W jego domu odbywały się święta i uroczystości rodzinne, które spajały pokolenia rodziny i podczas których dom tętnił życiem. Nawiązywał relacje z wszystkimi członkami najbliższej rodziny a po jego śmierci dom stał się pusty.

C. Z. w chwili śmierci męża miała 80 lat. Po śmierci męża ciągle mówiła o zmarłym, co często kończyło się płaczem. Brała regularnie leki uspokajające i nasercowe, które wcześniej brała sporadycznie. Zamieszkała u starszej córki 4 kilometry od domu, bo nie była w stanie mieszkać sama w domu rodzinnym. W czasie gdy nie chorowała i nie przebywała w szpitalu to bywała na cmentarzu bardzo często. Nie pogodziła się ze śmiercią męża, bardzo za nim tęskniła, stała się samotna i smutna, bo dzieci miały własne rodziny i własne sprawy.

C. Z. zmarła 28 lipca 2014 roku. Miała wówczas 83 lata. Spadek po niej z mocy ustawy nabyli D. C., D. S., S. Z..

dowód: zeznania I. Z. – k. 180, zeznania D. C. – k. 186, zeznania S. Z. – k. 189, zeznania D. S. – k. 187, zeznania powódki C. Z. – k. 185-186, odpis skrócony aktu zgonu-k. 251, akt poświadczenia dziedziczenia rep. A nr 1421/2014-k. 338

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o twierdzenia stron, w takim zakresie, w jakim okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy były pomiędzy stronami bezsporne oraz w oparciu o dowód z przesłuchania powódki i świadków. Strony nie kwestionowały autentyczności dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i Sąd uznał je za wiarygodne. Na potwierdzenie legitymacji powodów do występowania w procesie Sąd przeprowadził dowód z dokumentu w postaci protokołu dziedziczenia sporządzonego przez notariusza A. W. 3 grudnia 2014 roku, rep. A 1419/2014 w aktach I Ns 1540/14. Sąd obdarzył w pełni wiarą dowód z przesłuchania powódki oraz zeznań świadków. Stanowiska prezentowane przez powyższe osoby były spójne, wzajemnie się uzupełniały oraz korelowały z resztą materiału dowodowego zgromadzanego w aktach sprawy. Zeznania te były spójne, logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym.

Sąd rozpoznający sprawę podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2013 roku, sygn. III CZP 74/13, że w sprawie o zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę doznaną wskutek śmierci najbliższego członka rodziny (art. 446 § 4 kc) ma zastosowanie art. 445 § 3 kc. Należy przytoczyć z uzasadnienia orzeczenia, że nie może obecnie ulegać wątpliwości, że art. 446 § 4 kc nie kreuje nowego dobra osobistego, które ma podlegać odmiennej regulacji niż wszystkie inne dobra osobiste. Celem wprowadzenia tego przepisu do kodeksu cywilnego było zwiększenie ochrony ofiar wypadków komunikacyjnych przez ułatwienie najbliższym członkom rodziny zmarłego dochodzenia roszczeń o zadośćuczynienie pieniężne rekompensujące im ból, cierpienie oraz rozpacz po stracie osoby bliskiej. Nie ma zatem uzasadnienia twierdzenie, że roszczenie o zadośćuczynienie za naruszenie każdego dobra osobistego, np. w postaci godności, tajemnicy korespondencji, może przechodzić na spadkobierców na podstawie art. 448 w związku z art. 445 § 3 kc, a nie jest to możliwe w wypadku zadośćuczynienia określonego w art. 446 § 4 kc dlatego, że przepis ten, w przeciwieństwie do art. 448 kc, nie odwołuje się do art. 445 § 3 kc. Wniosek taki nie jest uzasadniony tym bardziej, że rodzaj naruszonego dobra ma zupełnie inną rangę, a skutki naruszenia są nieporównywalnie większe. Przeciwniej tezy nie może uzasadniać twierdzenie, że art. 445 i 448 kc obejmują bezpośrednio pokrzywdzonych, a art. 446 § 4 kc dotyczy osoby pokrzywdzonej pośrednio, skoro bezpośrednio pokrzywdzonym jest zmarły wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Jednak osoba dochodząca zadośćuczynienia za krzywdę nie jest poszkodowana jedynie pośrednio, ale również może być pokrzywdzona bezpośrednio, bowiem to właśnie najbliższym członkom rodziny zmarłego została wyrządzona samoistna krzywda, polegająca na zerwaniu tej szczególnej, bliskiej więzi emocjonalnej łączącej ich z osobą zmarłą. Najbliższy członek rodziny przeżywa, niekiedy bardzo nasilony, ból spowodowany śmiercią najbliższej mu osoby, jeżeli oczywiście łącząca ich więź była silna i rzeczywiście bliska.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył wysokości należnego następcom prawnym powódki zadośćuczynienia. Podstawę odpowiedzialności pozwanego stanowi art. 822 kc, zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia.

Przesłanki odpowiedzialności pozwanego w postępowaniu o zadośćuczynienie są zasadniczo analogiczne jak przesłanki dochodzenia naprawienia szkody majątkowej na podstawie art. 415 kc. Należy do nich zaliczyć bezprawność działania pozwanego, winę, szkodę oraz adekwatny związek przyczynowy między szkodą, a zawinionym zachowaniem pozwanego. Te okoliczności były pomiędzy stronami bezsporne. Konieczną przesłanką odpowiedzialności pozwanego z tytułu zadośćuczynienia jest także fakt powstania krzywdy – szkody o charakterze niemajątkowym. Przewidzianym przez kodeks cywilny sposobem jej naprawienia jest określone w art. 446 § 4 kc zadośćuczynienie. Zgodnie z tym przepisem jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego

za doznaną krzywdę. W oparciu o powołany przepis kompensacie podlegają w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekompensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., II AKa 44/09, LEX nr 523973).

Dokonując rozstrzygnięć w niniejszej sprawie Sąd miał na względzie stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi w wyroku z 12 czerwca 2013 roku, sygn. I ACa 95/13, LEX nr 1345553, że krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek należy traktować indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Wyważenie odpowiedniej kwoty, w relacji do okoliczności sprawy, należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego a każda krzywda jest oceniana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy.

Wysokość zadośćuczynienia powinna natomiast uwzględniać okoliczność, że śmierć człowieka jest zdarzeniem pewnym, a zatem zadośćuczynienie powinno rekompensować jedynie wcześniejszą utratę członka rodziny. Z tego względu najwyższe świadczenia z tego tytułu powinny być przyznawane na rzecz osób, które na skutek śmierci najbliższego członka rodziny przedwcześnie stały się samotne. Zadośćuczynienie ma mieć charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa.

W ocenie Sądu C. Z. wskazała na istnienie silnej więzi pomiędzy nią a zmarłym małżonkiem i rozmiar doznanej krzywdy, który uzasadniał przyznanie uzupełniającego zadośćuczynienia. Relacje rodzinne były bliskie i raczej niezakłócone przez długi czas wspólnego życia ze zmarłym, tworzyli zgodną rodzinę przez 48 lat. Powódka, która chorowała na serce czuła, że ma oparcie w mężu, który miał wyjątkowe zdrowie, siły witalne i stanowił głowę rodziny. W sposób nagły została rozerwana więź z mężem, który cieszył się nad wyraz dobrym zdrowiem i energią, co zostało jednoznacznie wyartykułowane przez wszystkich zeznających w sprawie, że choć zmarły w chwili tragedii miał 75 lat, to jego zdrowie i energia życiowa przerastało zdrowie i energię własnych dzieci. Pomimo znacznego już wieku obojga małżonków w sposób nagły i niespodziewany został zaburzony w tej rodzinie naturalny porządek rzeczy a więź małżeńska należąca do najsilniejszych więzi międzyludzkich została zerwana nagle i była doświadczeniem silnie stresującym. Krzywda powstała w wyniku tego tragicznego zdarzenia jest zatem oczywista. Zawsze ze śmiercią człowieka łączy się ból i cierpienie osób bliskich, bez względu na to, czy chodzi o odejście osoby młodej, czy też osoby w podeszłym już wieku, gdy istotnie śmierć jest związana z naturalnym przemijaniem człowieka.

Natomiast jeśli chodzi o wysokość żądanego świadczenia to - w ocenie Sądu - powódka nie udowodniła istnienia cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia po śmierci męża w takim zakresie, które uzasadniałyby przyznanie zadośćuczynienia w wysokości dochodzonej pozwem. W tym miejscu należy wskazać, że w przypadku krzywdy brak jest jednolitych kryteriów ustalania wysokości odszkodowania. Przyznając zadośćuczynienie w wysokości 10.000 zł ponad już uzyskaną kwotę 40.000 zł Sąd wziął pod uwagę silną więź łączącą małżonków aż do chwili wypadku, fakt długotrwałego wspólnego zamieszkiwania i zgodnego życia. Sąd wziął także pod uwagę fakt, iż powódka przesłuchiwana blisko 3 lata od zdarzenia nadal mówiła o poczuciu smutku i osamotnienia. Sąd uwzględnił jednakże wiek małżonków w chwili zdarzenia a także okoliczność, że w już w chwili przesłuchiwania powódki z jej zachowania wywieść można było wniosek, że najbardziej bolesne przeżycia i emocje uległy pewnemu wyciszeniu wskutek upływu czasu. W konsekwencji Sąd uznał, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, że kwota 10.000 zł ponad przyznaną przedprocesowo kwotę 40.000 zł jest kwotą odpowiednią, która kompensowała doznaną krzywdę, nie stanowiła kwoty symbolicznej ani rażąco niskiej bądź rażąco wysokiej, uwzględniała charakter na ruszonego dobra, trwałość i uciążliwość skutków powstałego naruszenia. Powódka choć samotna, to miała oparcie w dzieciach i wnukach jako najbliższych członkach rodziny, zamieszkała u córki, gdzie mogła liczyć na wsparcie i opiekę. W toku postępowania nie wykazano, że doszło do wystąpienia szczególnych zaburzeń będących skutkiem odejścia męża, w tym wymagających leczenia psychiatrycznego bądź terapii psychologicznej, czy też, że wychodząc poza naturalną niejako reakcję żałoby, śmierć ta wywołała rozstrój zdrowia z powodu tychże zaburzeń. Nie udowodniono, by C. Z. wymagała leczenia specjalistycznego oraz by jej aktywność życiowa uległa zasadniczej zmianie po śmierci męża. Brak

opinii biegłego psychologa i psychiatry uniemożliwia natomiast jednoznaczną ocenę stopnia uporania się z przeżytym tragicznym przeżyciem. Z przyczyn wyżej wskazanych w zakresie wykraczającym ponad zasądzoną kwotę Sąd oddalił powództwo jako niezasadne.

W ocenie Sądu żądanie o skapitalizowane odsetki jak i sposób wyliczania skapitalizowanych odsetek wskazany w pozwie także zasługiwały na uwzględnienie w zakresie zasądzonej kwoty głównej. Odsetki należą się poszkodowanemu od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę. W przypadku szkód, które są wyrządzone czynem niedozwolonym, stan opóźnienia w ich wykonaniu pojawia się wtedy, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Odnośnie zadośćuczynienia, gdzie orzeczenie przyznające zadośćuczynienie ma charakter deklaratoryjny i przekształca się w zobowiązanie terminowe w wyniku wezwania dłużnika przez wierzyciela do zapłaty świadczenia (wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2007 roku, sygn. I CSK 433/06), wymagalność roszczenia jest podstawą żądania odsetek za czas opóźnienia, gdy po stronie dłużnika nastąpi opóźnienie ze spełnieniem świadczenia - art. 481 § 1 kc. Zgłoszenie roszczeń przez poszkodowaną 8 lipca 2011 roku sprawiło, że od tej daty zobowiązany z tytułu szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym powinien spełnić świadczenie w 30 dni jako od daty zawiadomienia o wypadku i szkodzie.

Sąd zasądził odsetki ustawowe zgodnie z żądaniem pozwu w oparciu o art. 481 kc w związku z art. 455 kc od dnia 27 marca 2013 roku jako dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Za bezpodstawne należy uznać domaganie się pozwanego zasądzenia ustawowych odsetek od zasądzonych zadośćuczynień dopiero od daty wyrokowania, jeśli krzywda pokrzywdzonych istniała i była już znana w chwili wezwania do zapłaty.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc, zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Z uwagi na fakt, iż powódka żądała kwoty 36.283 zł a zasądzono na jej rzecz 12.094 zł należało uznać, iż wygrała sprawę w 33,3 % i w takim zakresie koszty sądowe obciążają pozwanego. Koszty poniesione przez stronę powodową wyniosły 4.215 zł i objęły opłatę od pozwu i wynagrodzenie pełnomocnika. Koszty poniesione przez pozwanego wyniosły 2.400 zł. Biorąc pod uwagę powyższe zwrot kosztów należnych pozwanemu kształtuje się na poziomie 197 zł, który winien ponieść w sprawie koszt w wysokości 2.202 zł.

SSR Agnieszka Henke-Nicewicz

Sygn. akt I C 2421/15

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować z uwzględnieniem zwolnienia lekarskiego 14-16.10.2015;
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron;
3. Przedłożyć z wpływem lub za 14 dni;
4. Zwrócić pozwanemu kwotę 300 zł i 300 zł solidarnie D. C., D. S., S. Z. jako nadpłaconą kwotę zaliczki na poczet opinii biegłego.

SSR Agnieszka Henke-Nicewicz

I., 19 października 2015 roku